

Valtiovarainministeriön päätökset kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta ja kotikuntakorvauksen perusosasta vuodelle 2025

Kunnanhallitus 10.02.2025 § 44

Valtiovarainministeriö on 17.12.2024, VN/33429/2024, kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain 45 §:n nojalla myöntänyt kunnille kunnan peruspalvelujen valtionosuutta sekä päättänyt kuntien veroperustemuutoksista johtuvista verotulomenetysten korvauksista vuodelle 2025.

Kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain (618/2021) 5 §:n mukaan kunnan peruspalvelujen valtionosuus koostuu seuraavista valtionosuusperusteista:

1. valtionosuustehtävien laskennallisista kustannuksista
2. 13-17 §:ssä tarkoitettujen syrjäisyyden, työpaikkaomavaraisuuden, hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen, asukasmäärän kasvun ja saamelaisten kotiseutualueen kunnan lisäosien määräytymisperusteista.

Kunnalle myönnetään valtionosuutta kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain 1 §:ssä tarkoitettujen valtionosuustehtävien järjestämisestä aiheutuviin kustannuksiin euromäärä, joka saadaan, kun 6-12 §:n mukaisesti määräytyvät laskennalliset kustannukset lasketaan yhteen ja saadusta summasta vähennetään 21 §:ssä tarkoitettu kunnan omarahoitusosuus. Vuonna 2025 kunnan omarahoitusosuus on 1.467,53 euroa asukasta kohden. Näin saatuun euromäärään lisätään 13-17 §:ssä tarkoitettujen syrjäisyyden, työpaikkaomavaraisuuden, hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen, asukasmäärän kasvun ja saamelaisten kotiseutualueen kunnan lisäosat.

Vuoden 2025 valtionosuusprosentista on säädetty lailla kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain muuttamisesta, jonka eduskunta hyväksyi 17.12.2024. Valtionosuusprosentin muutoksessa on otettu huomioon esimerkiksi työ- ja elinkeinopalveluiden järjestämisvastuun siirtyminen valtiolta kunnille, sote-uudistuksesta johtuva pysyvä valtionosuuden lisäsiirto ja sote-uudistuksen valtionosuusvaikutuksia lieventävä valtionosuuden lisäys sekä pääministeri Petteri Orpon hallituksen hallitusohjelman mukainen peruspalvelujen valtionosuuden indeksikorotuksen yhtä prosenttiyksikköä vastaava vähennys. Kunnan peruspalveluiden valtionosuuteen sisältyy kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain 26 §:ssä tarkoitettu verotuloihin perustuva valtionosuuden taseus.

Kunnan peruspalvelujen valtionosuutta lisätään ja vähennetään mainitun lain 4 ja 5 luvussa tarkoitetuilla erillä. Näitä ovat

- Perusopetuksen aloittamisen johdosta maksettavan rahoituksen vähentäminen (28 §)
- Kunnan peruspalvelujen valtionosuuden vähentäminen kuntaan maksetun perustoimeentulotuen määrällä (29 §)
- Hyvinvointialueiden perustaminen ja tehtävien järjestämisvastuun siirrosta vuonna 2023 aiheutuvien taloudellisten vaikutusten rajoittaminen (30 §)
- Valtionosuusjärjestelmämuutoksen taseus (31 §)
- Kunnan työttömyysetuuksien rahoitusvastuun laajentamisen korvaus (31 a §)
- Määräaikaiset kuntien valtionosuuteen kohdistuvat vähennykset ja lisäykset (32 §)

Veroperustemuutoksista johtuvien kunnallisverotulomuutoksia vastaava euromäärä maksetaan kunnille valtionosuuden yhteydessä kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain 31 §:n mukaan. Kunnalle maksetaan sen verotulojen menetystä vastaava määrä.

Kunnan kunkin varainhoitovuoden verotulojen menetystä laskettaessa sovelletaan varainhoitovuotta edeltänyttä vuotta edeltäneen vuoden verotustietoja ja varainhoitovuotta edeltäneen vuoden veroprosenttia sekä asukaslukua varainhoitovuotta edeltäneen vuoden lopussa.

Veroperustemuutoksista johtuvien verotulomenetysten korvausten hallinnointiin ja maksamiseen sovelletaan mainitun lain 45 §:n 1 momenttia, 46 §:n 1 ja 2 momenttia sekä 47-50 ja 53-55 §:ää.

Kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain (618/2021) 35 §:n mukaan kotikuntakorvaus määräytyy kuntien ja muiden opetuksen järjestäjien esi- ja perusopetuksen toteutuneiden kustannusten perusteella erikseen 6-, 7-12, ja 13-15 vuotiaille.

Valtiovarainministeriö on 19.12.2024, VN/33430/2024, kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain 35 §:n 6 momentin nojalla päättänyt, että vuoden 2025 kotikuntakorvauksen perusosa on 8.334,51 euroa.

	<i>euroa / kuukausi</i>	<i>euroa / vuosi</i>
Kunnan peruspalvelujen valtionosuus (sis. verotuloihin perustuvan valtionosuuden tasauksen)	399 693	4 796 312
- josta verotuloihin perustuva valtionosuuden tasaus	219 265	2 631 174
- josta osakuntaliitoksen osuus	0	0
Kotikuntakorvaustulot	11 946	143 354
Kotikuntakorvausmenot	-12 363	-148 354
Yksityisten opetuksen järjestäjien arvonlisävero	0	0
Veroperustemuutoksista johtuvien veromenetysten korvaus	60 191	722 295
Opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetussa laissa sekä vapaasta sivistystyöstä annetussa laissa tarkoitettu rahoitus	62 269	747 252
Yhteensä	521 736	6 260 858

Jos kunta on tyytymätön valtiovarainministeriön päätökseen, sillä on kunnan peruspalvelujen valtionosuuslain 54 §:n nojalla oikeus kolmen kuukauden kuluessa päätöksestä tiedon saatuaan tehdä kirjallinen oikaisuvaatimus valtiovarainministeriölle. Valtionosuuspäätös ja sen laskentaperusteet löytyvät valtiovarainministeriön verkkosivulta osoitteesta www.vm.fi/kunta_asiat.

Asian valmistelija

talouspäällikkö Tuula Pieviläinen, tuula.pievilainen@tohmajarvi.fi, puh. 040 105 4033

Esittelijä

kunnanjohtaja Mikko Löppönen, mikko.lopponen@tohmajarvi.fi, puh. 040 105 4001

Päätösehdotus

Merkitään valtiovarainministeriön päätös kunnanhallituksen tietoon saatetuksi ja todetaan, ettei oikaisuvaatimuksen tekemiseen ole aihetta.

Päätös

Hyväksyttiin päätösehdotuksen mukaisesti.

Kunnanhallitus 17.03.2025 § 55
164/02.05.01.00/2024

Tohmajärven kunta on tehnyt vuoden 2024 valtionosuuspäätöksestä oikaisuvaatimuksen yhdessä viiden muun kunnan kanssa valtiovarainministeriöön ja sen jälkeen valittanut VM:n hylkäävästä ratkaisusta hallinto-oikeuteen.

Hallinto-oikeus ei ole ratkaissut asiaa vielä. Joten vuoden 2025 valtionosuuden laskentaperusteita ei ole tiettävästi muutettu, vaan ne lasketaan edelleen samoin, virheelliseksi katsottujen perusteiden mukaisesti, kuin vuoden 2024 valtionosuudet. Tämän johdosta kunnan on harkittava, tyytyykö Tohmajärven kunta valtionosuuslaskelmiin.

Muutoksenhakua koskeva asia on ratkaistava ilman aiheetonta viivytystä, sillä mikäli muutoksenhaku aika umpeutuu, valtionosuuspäätös saa lainvoiman. Tohmajärven kunnan ei kuitenkaan tarvitse hallintolain 50 §:n mukaisesti korjata omia aiemmin tehtyjä ratkaisuja, sillä se ei ole aiemmin ilmoittanut valtiovarainministeriölle aikomustaan tyytyä päätökseen.

Asian tärkeyden vuoksi Pohjois-Karjalassa viiden kunnan välillä on sovittu asian selvittämisestä käyttäen selvitystyössä lainopillista neuvontaa. Vaikka selvitys on yhä kesken, alustava selvitys osoittaa muutoksenhauille olevan vahvat perusteet. Selvitys valmistuu ennen muutoksenhakuajan umpeutumista ja sitä on tarkoitus käyttää muutoksenhaun pohjana.

Asian valmistelija

talouspäällikkö Tuula Pieviläinen, tuula.pievilainen@tohmajarvi.fi, puh. 040 105 4033

Esittelijä

kunnanjohtaja Mikko Löppönen, mikko.lopponen@tohmajarvi.fi, puh. 040 105 4001

Päätösehdotus

Kunnanhallitus kumoaa 10.2.2025 § 44 tekemänsä päätöksen ja valtuuttaa kunnanjohtajan valmistelemaan valtionosuuspäätöksestä oikaisuvaatimuksen valtiovarainministeriölle.

Merkitään, että talouspäällikkö Tuula Pieviläinen oli läsnä etäyhteydellä kokouksessa asiantuntijana kuultavana tämän asian keskustelun aikana klo 17:35 – 17:46.

Päätös

Hyväksyttiin päätösehdotuksen mukaisesti.
